اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

فيضانِ امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه

دعائے عطّار: يا ربّ کريم! ځوك چې دا رساله "فيضانِ امام بخاري رحمۃ اللہ علیہ" اولولي يا ئې واوري، هغه ته د امام بُخاري رحمۃ اللہ علیہ د عشقِ رسول نه حصّه عطا کړې او بے حسابه ئې اوبخښې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

د درود شريف فضيلت

د الله پاك خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: ځوک چې په ما باندې يو ځل درود شريف اوليږي، الله پاك به په هغه باندې لس ځله رحمتونه نازل کړي.
(مسلم شريف، ص172 حديث912)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

بيرته بِينا شو (حکايت)

د يو وړوکي ماشوم والد وفات شوے وو، د **الله** پاك کار وو چې په ماشوم والي کښې هغه [ماشوم] په سترګو نابِينا شو. د هغه نيك سيرته والِده صاحِبه ډيره خفه شوه، هغې د خپل بچي علاج هم اوکړو خو د هغه د سترګو نظر بيرته رانغلو، بے وسه مور ئې ډيره پريشانه شوه، هغې به د دې غمه ژړل او د **الله** پاك نه به ئې د خپل بچي د بِينائي بيرته راتلو دُعاګاني کولې، د الله پاك رحمت په جوش کښې راغلو او په هغې نيکه بي بي باندې ئې رحم اوفرمائيلو. داسې اوشو چې يوه شپه د هغې قِسمت بيدار شو، په ...ب کښ... ته د الله پاك خليل حضرت اِبراهيم عليه السلام تشريف راوړو او ورته ئي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارشاد اوفرمائيلو: الله پاك ستا د دُعاګانو په وجه ستا د بچي سترګې بينا کړي دي. سحر چې راپاځيدله نو خپل خوږ ماشوم ئې اوليدلو نو **اَلْحَمْدُلِلّٰه!** د هغه سترګې بينا شوي وے.

(تفهيمُ البُخاری، ج1، ص4 مُلَخَّصاً)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! آيا تاسو ته معلومه ده چې هغه خوش نصيبه ماشوم څوك وو؟ آو جي! هغه ماشوم ورروسته لوئي مُحَدِّث جوړ شو، او هغوئي د امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ په نوم ياديږي. **د اللّٰهُ رَبُّ الۡعِزَّت دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي.اٰمِيۡن بِجَاهِ النَّبِيِّ الۡاَمِيۡن صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

د امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ تعارُف

امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ په 13 شوال 194 هجرئ کښې د جُمعې مبارکې په ورځ (د أُزبکستان په يو ښار) بُخارا کښې پيدا شو. د هغوئي نوم مُحَمَّد او کُنيت ابو عبدُ الله دے. (فتح البارى، ج1، ص452) د هغوئي په القاباتو کښې دا هم دي: اَمِيرُ المُؤمِنين فِي الحديث، حافِظُ الحديث، ناصِرُ الاحاديثِ النَّبَوِيَّه، حِبرُ الاسلام، سَيِّدُ الفُقَهاءِ وَالمُحَدِّثِين، اِمامُ المُسلِمِين او شيخُ المُؤمِنِين وغيره. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص299، طبقاتُ الشافعيه الكبُرٰى، ج2، ص212، مقدمه نُزهةُ القارى، ج1، ص106، الاعلام للزركلى، ج6، ص34)

د امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ والد صاحب

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاری رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ والد صاحب حضرت اسماعيل بِن ابراهيم رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ د اِمام مالك رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ شاګرد او وليِ کامل حضرت عبدُالله بِن مبارك رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ صحبت يافته وو. د هغوئي رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ د تقوٰی او پرهيزګارئ عالَم دا وو چې خپل مال و دولت به ئې د شُبهاتو (داسې څيزونه چې د هغې په حلال او

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام كيدو كښې شك وي د هغې) نه بچ ساتلو. د وفات په وخت كښې ئې ارشاد اوفرمائيلو: زما سره چې څومره مال دے زما د علم مطابق په هغې كښې يو هم شك والا درهم نشته. (ارشاد الساری، ج1، ص55) د اللّٰه پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي. اٰمِيۡن بِجَاهِ النَّبِيِّ الۡاَمِيۡن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

نہ مجھ کو آزما دُنیا کا مال و زر عطا کر کے عطا کر اپنا غم او چشمِ گریاں یا رسولَ اللّٰہ

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيكو والدينو بركتونه

خورو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاري رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه د والد تقوٰى او پرهيزګارئ څه شان وو، واقعي شك والا مال نه بچ كيدل لوئ كمال دے، خو افسوس! نن د شك والا مال نه بچ كيدل خو لا لرې خبره ده، خلق د حرامو نه نه بچ كيږي، ياد لرئ! د حرام مال غټ سپيروالے دے، حرام مال د نسلونو كردار بربادولے شي، د خپل اولاد د شريعت و سُنَّت مطابق پالنه كولو سره سره حلال ګټلو او حلال خوړلو ضرور خيال ساتئ، ګنې ياد ساتئ! د حرام مال خوړلو سپيروالي په وجه به د قيامت په ورځ سخته سزا دركولے شي، يو دردناك روايت واورئ او دحلال ګټلو، حلال خوړلو فِكر اوكړئ، خدائ دِ نكړي كه چرته مو حرام مال حاصل كړے وي نو د هغې نه رښتيني توبه اوكړئ او د هغې په باره كښې د مفتيءِ اسلام نه رهنمائي واخلئ او ځان خلاص كړئ ګنې سخته پريشانه كيدے شئ.

د بدنصيبه خاوند او پلار (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په روايت کښې دي: د سرې سره تَعَلُّق لرونکو کښې به ورومبې د هغه بي بي او د هغه اولاد وي، دا ټول (يعنې بي بي، بچي به په ورځ د قيامت) د الله پاك مخے ته ولاړ وي، عرض به اوکړي: اے زمونږه ربه! مونږ ته د دې کس نه زمونږه حق راکړې، ځکه چې ده کله هم مونږ ته د ديني کارونو تعليم نه دې راکړے او ده به په مونږه "حرام" خوړلو او مونږ ته د هغې علم نه وو، بيا به هغه کس د "حرامو په ګټلو" دومره اووهلے شي چې د هغه غوښه به اورژيږي، بيا به هغه کس د ميزان [د تلے] خوا ته راويستے شي، فرښتې به د غر همره د هغه نيکئ راوړي، نو د هغه بال بچو نه به يو کس په را مخکښې کيدو اووائي: زما نيکئ لږې دي، نو هغه به د هغه د نيکو نه واخلي، دغه شان د هغه د کور افراد به د هغه ټولې نيکئ واخلي او هغه به خپل اهل و عيال ته په ډيره مايوسئ اوګوري او اووائي به: اوس زما په څټ باندې هغه ګناه او ظلمونه پاتي شو کوم چې ما ستاسو د پاره کړي وو. فرښتې به اووائي: دا هغه (بدنصيبه) کس دے د چا نيکئ چې د هغه د کور کسانو واخستې او دا د هغوئي په وجه دوزخ ته لاړو. (قرة العيون، ص401، نيکيوں کی جزائيں اور گناہوں کی سزائيں، ص93)

یارب بچالے تُو مجھے نارِ جحیم سے اولاد پر بھی بلکہ جہنّم حرام ہو

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

د نيك كار سره د حرامو اخستل خرځول

د الله پاك آخري نبـي مُحَمَّدِ عربي صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: د قيامت په ورځ به څه خلق پيش کړے شي د کومو سره چې به د تِهامه د غر برابر نيکئ وي خو چې کله هغوئي راويستلے شي نو الله پاك به د هغوئي ټولې نيکئ باطلې کړي او بيا به هغوئي دوزخ ته غوزار کړے شي.

عرض اوكړے شو: يـارَسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! د دې څه وجه ده؟ ارشاد ئې اوفرمائيلو: هغه خلقو به لمُونځونه كولو، زكوٰة به ئې وركولو او حج به ئې كولو خو چې كله به د هغوئي مخې ته حرام راغلل نو هغه به ئې اخستلو الله پاك د هغوئي اعمال باطل كړه.

(كتاب الكبائر، ص136)

جو دُكانيں خيانت سے چمكائيں گے ! كيا اُنہيں زَر كے انبار كام آئيں گے ؟
قہرِ قہار سے كيا بچا پائيں گے ؟ جی نہيں، نارِ دوزخ ميں لے جائيں گے

خوفناك آواز

په يو بل حديثِ پاك كښې دي: چا چې د حرام يو څيز خوړلے وي د هغه په خيټه كښې به اور بل كړے شي او هغه چې كوم وخت د خپل قبر نه را پاڅي ټول مخلوق به د هغه د خوفناك آواز نه اورېيږي تردې چې الله پاك به د مخلوق په مينځ كښې كومه فيصله فرمائي اوبه فرمائي.

(قرة العيون، ص392)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! كه مور و پلار په قرآن و حديث باندې عمل كوونكي، د الله ويره لرونكي وي نو اولاد به هم د مور وپلار په فيض سره د تقوٰى و پرهيزګارئ په لاره روان وي. د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مور و پلار ته د عبادت و پرهيزګارئ دُنياوي نفع كومه چې دې حضراتو ته نصيب شوه هغه د هغوئي د ځوئ "اِمامُ المُحَدِّثين" كيدو په صورت كښې نصيب شوه، كوم چې په ټوله دُنيا كښې خلق د "اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه" په نوم سره ياد ساتي او د هغوئي د ليكونكي مشهور كتاب "صحيح بُخاري" د فيضان نه مالا مال كيږي.

بے ادب ماں باادب اولاد جن سکتی نہیں معدنِ زر معدنِ فولاد بن سکتی نہیں

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب!   صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيك والدينو بركتونه

حضرت عبدُ الله بِن عباس رَضِیَ اللهُ عَنْہُما فرمائی: بيشكه الله پاك د انسان د نيكو كارئ په وجه د هغه اولاد او اولاد، در اولاد [يعنې ځامن، نمسي او د نمسو د ځامنو] اصلاح فرمائي او د هغه د نسل او ګاونډيانو حفاظت كوي او هغه ټول د الله له طرفه په پرده او امان كښې اوسي. (تفسير درمنثور، ج5، ص422)

پیرو مرشد پر مرے ماں باپ ہو سدا رحمت اے نانائے حسین

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د حديثِ پاك په مباركه دُنيا كښې چې كومه مرتبه او مقام امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ته حاصل شوي دے د هغې مثال ډير اوچت دے، هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ته په لكونو احاديثِ مباركه زباني ياد وو، په هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه باندې د الله پاك او د خوږ نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خاص فضل و كرم وو. امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه يو ځل خوب اوليدلو چې زه د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د بدن مبارك نه مچان شړم، په خوب ليدلو ډير پريشانه شو چې د حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په مبارك بدن باندې كله هم مچان نه دي ناست. علمائے كرامو د خوب دا تعبير بيان كړو: چې تاسو ته دِ مبارك شي، په احاديثو كښې چې چا [د خپل ځان نه خه الفاظ] ملاؤ كړي دي هغه به تاسو پاك و صاف كړئ.

(مقدمه فتح البارى، الفصل الاول، ج1، ص9)

د اُستاذ نظر كوم ځائ ته اورسولو (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام محمد بِن اسماعیل بُخاري رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ د امام اعظم ابوحنيفه رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ قابل ترين شاګرد اِمام محمد رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ په خدمت بابرکت کښې حاضر شو او په فقه کښې "کتَاب الصلوٰۃ" ئې زده کول شروع کړه. اِمام محمد رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ چې کله د هغوئي طبيعت علمِ حديث طرف ته مائل اوليدلو نو هغوئي ته ئې اوفرمائيل: "تاسو لاړ شئ او علمِ حديث حاصل کړئ." چې کله اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ د خپل اُستاذِ محترم رَحۡمَةُ اللّٰہِعَلَیۡہ مشوره قبوله کړه او علمِ حديث حاصلول ئې شروع کړه نو ليدونکو اوليدلو چې هغوئي رَحۡمَةُ اللّٰہِ عَلَیۡہ د ټولو اَئِمَّه حديث نه مخکښې شو.

(راهِ علم، ص36، تعليمُ المُتَعَلِّم، ص52)

د څلويښتو کالو پورې ئې وچه ډوډئ خوړله (حکايت)

اے عاشقانِ اِمام بُخاري! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ د علم د طلب په دوران کښې بعضې وخت وچ بوټي خوړلي دي او وخت ئې تير کړے دے، هغوئي به په ورځ کښې صرف دوه يا درے بادامه خوړل. يو ځل بيمار شو نو ډاکټرانو اووئيل چې د اوچې ډوډئ خوړلو په وجه د دوئي کولمې اوچې شوي دي، هغه وخت هغوئي رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہاوفرمائيل: د څلويښتو کالو نه زه اوچه ډوډئ خوړم او په دې موده کښې ما بالکل سالن [يعنې اينګولے] نه دې خوړلے.

(تذکرة المُحَدِّثين، ص183 بتغيرٍ)

با کمال قُوَّتِ حافظه (حکايت)

حضرت محمد بِن ابي حاتم فرمائي: ما د حاشد بن اسماعيل او يو بل بُزُرګ نه اوريدلي دي، هغوئي دواړه بيانوي چې اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰہِعَلَیۡہ په کم عمر کښې زمونږ سره علمِ حديث حاصلولو د پاره د بصرې د علمائے کرامو په خدمت کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضريدلو، د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه نه علاوه مونږ تولو ملګرو به احاديث محفوظ كولو د پاره ليكل، شپاړس ورځو تيريدو نه پس يوه ورځ مونږه اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اورټلو چې تاسو احاديث محفوظ نه كولو په وجه د دومره ورځو محنت ضائع كړو. د دې په اوريدلو اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مونږ ته ارشاد اوفرمائيل: ښه ده تاسو خپل ليكونكي صفحې راوړئ، مونږه خپلې خپلې صفحےراوړې، اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه احاديثِ مباركه زباني لوستل شروع كړه، تردې چې هغوئي د پينځَلَّس زرو نه زيات احاديث زباني واورول، د دې په اوريدلو زمونږ ګمان شو چې مونږ ته دا روايات اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ليكلي دي.

(ارشادالساری، ج1، ص59 مفهوماً)

اويا زره احاديث ورته ياد وو (حكايت)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهبه چې كوم كتاب يو ځل اوكتلو هغه به ورته زباني يادېدلو. د علم حاصلولو په شروع ورځو كښې هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهته اويا زره احاديث زباني ياد وو او وروسته دا شمير درې لكو (يعني 3 لاك) ته اورسيدلو، يو ځل حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په خدمت كښې حاضر شو نو حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهحضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ته اوفرمائيل: كه تاسو لږ ساعت مخكښې راغلي وے نو ما به تاسو ته هغه ماشوم ښودلے وے كوم چې د اويازره احاديثو حافظ دے. دې هيرانوونكي خبره اوريدلو باندې د حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په زړه كښې د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه سره د ملاقات كولو شوق پيدا شو، د حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهد محفل فارغيدو نه پس حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه لټون شروع كړو، چې كله ئې (د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهسره) ملاقات اوشو نو حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائيل: آيا د اويا زره احاديثو حافظ تاسو ئې؟ د دې په اوريدلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: آو جي! زه هم هغه حافظ يم، بلکه ما ته د دې نه زيات احاديث ياد دي او د کومو صحابهٔ کرامو عليهِمُ الرِّضوان او تابعينو عليهِمُ الرَّحمه نه زه روايت کووم په هغوئي کښې د اکثرو تاريخ پيدائش، د اوسيدلو ځائ او تاريخ وفات هم پيژنم.

(ارشادالساری، ج1، ص59)

د حافظے مضبوطيدلو يو راز

د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه نه تپوس اوکړے شو: آيا د حافظے مضبوطولو هم څه دوا شته دے؟ هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: دوا خو را ته معلومه نه ده، البته ما ډيره توجه او استقامت سره مطالعه کول د قُوَّتِ حافظه د پاره ډير فائده مند مونډلي دي.(فتح الباری، ج1، ص460)

د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهحديث داني

محمد بِن اسحٰق بِن خُزيمه رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهفرمائي: ما د آسمان لاندې د محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهنه زيات د حديث يو عالِم او حافظ نه دے ليدلے، تردې پورې وئيل کيږي چې کوم حديث "محمد بِن اسماعيل" نه پيژني هغه حديث نه دے.

بُخاري شريف ئې څنګه ليکلے دے؟

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡهفرمائي: ما چې کله هم په خپل کتاب (**صحيح بُخاری**) کښې د حديث ليکلو اراده کړې ده نو د هغې نه مخکښې مې غُسل کړے دے او دوه رکعته لمُونځ مې ادا کړے دے. ما په دې کتاب کښې موجود احاديث د شپږ لکو احاديثو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه منتخب کړي دي، ما په شپاړسو کالو کښې دا کتاب ليکلے دے او دا کتاب زما او د الله پاك په مينځ کښې حُجَّت (يعني دليل دے) دے. (المُستطرف، ج1، ص40)

د بُخاري شريف مقبوليت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! داسې خو امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ډير کتابونه ليکلي دي، خو کوم مقبوليت او شُهرت "بُخاري شريف" ته حاصل دے بل کتاب ته نه دے حاصل شوے، اِمام ابوزيد مَروَزِی رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: زه يو ځل په مکه مکرمه کښې د مقامِ اِبراهيم او حجرِ اسوَد په مينځ کښې اوده ووم چې په خوب کښې مې د الله پاك آخري نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوکړو، نبـي کريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: اے ابو زيد! زما د کتاب درس ولے نه ورکوے؟ ما عرض اوکړو: يَا رسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! زما ځان په تاسو قربان! ستاسو کتاب کوم يو دے؟ حُضُورِ اکرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: د محمد بِن اسماعيل (يعني د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه) کتاب "بُخاري شريف".

(بستانُ المُحَدِّثين، ص274، 275 ملتقطاً)

د بُخاري شريف شان و عظمت

اے عاشقانِ رسول! د بُخاري شريف په باره کښې وئيل کيږي: "اَصَحُّ الْكُتُبِ بَعْدَ كِتابِ اللهِ الصَّحِيْحُ الْبُخَارِی"يعني د قرآنِ کريم نه پس د ټولو نه دُرُست کتاب "صحيح بُخاري" دے. د دې کتاب پورا نوم دا دے: "اَلْجَامِعُ الْمُسْنَدُ الصَّحِيْحُ الْمُخْتَصَرُ مِنْ اُمُوْرِ رَسُولِ اللهِ وَسُنَنِهٖ وَ اَيَّامِه". حضرت علامه علي قاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: بُزُرګانو ليکلي دي: که يو مشکل کښې "صحيح بُخاري" اولوستې شي نو هغه مشکل به لرې شي او دا کتاب کومه کشتۍ کښې وي هغه به نه ډوبيږي، د قحط (يعني باران نه کيدو) په وخت کښې دا اولوستې شي نو باران کيږي. حضرت امام اَصِيلُ الدِّين رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: ما د خپل ځان او نورو خلقو د مشکلاتو او پريشانۍ د پاره د "صحيح بُخاري"

(c) ketabton.com: The Digital Library

120 ځله ختم کړے دے نو ټول مرادونه او ضرورتونه مې پورا شوي دي، دا ټول برکتونه د سرورِ کائنات صَلَّى اللّٰہ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دي. (مرقاة، ج1، ص54)

حضرت مفتی احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: په مصيبتونو کښې ختمِ بُخاري کيږي، د دې په برکت او د الله پاك په فضل سره مصيبتونه ختميږي. (مرآةالمناجيح، ج1، ص11 مفهوماً)

د اِمام بُخاري عاداتِ مُبارَکه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! شپه ورځ يو کولو سره او خپل مقصد پورا کولو جذبے سره کاميابي او ترقي حاصليږي، په فضول کارونو کښې ورځ ضائع کول او شپې په غفلت کښې تيروونکي خلق هيڅ کله کاميابي نه شي حاصلولے، امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه به د عيش و عشرت نه لرې اوسيدلو، د شبهاتو نه ځان بچ کيدل ورته د پلار نه په ميراث کښې ميلاؤ وو، د حقوقُ العبادو په حفاظت کولو کښې يو مثالي نمونه وه، د عشقِ رسول کيفيت ئې دا وو چې د خوږ نبي صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ويښته مبارك ئې ځان سره ساتلو. هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه به ډير کم خوراك کولو، د خپل نِيَّت ئې ښه حفاظت کولو.

د هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د عبادت ذوق هم مثالي وو، ټوله شپه به ويښ پاتي کيدلو او عبادت به ئې کولو، ډير زيات نفلونه به ئې ادا کول، هره ورځ به د نيمې شپې پاڅيدلو او لس سيپارې تلاوت به ئې کولو، په رَمَضَانُ المُبَارَك کښې به ئې هره ورځ د يو قرآنِ پاك ختم کولو، په تراويح کښې قرآنِ پاك ختمول د هغوئي په معمولاتو کښې شامل وو. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص303،تهذيب الاسماء واللغات، ج1، ص93، طبقاتُ الشافعيه الكبرٰى، ج2، ص224)

د امام بُخاري روزګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه زمیندار او سوداګر وو، هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه ته د پلار نه په میراث کښې ډير مال پاتي شوے وو کوم ئې چې په مضارَبَت ورکړے وو. (مصابیح الجامع للدمامینی، ج5، ص49، فتح الباری، ج1، ص454)

یو ځل هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه اوفرمائیل: ما ته به هره میاشت 500 درهمه ګټه راتله او ما به هغه ټول د علم په طلب کښې خرچ کوله.

(سیر اعلام النبلاء، ج10، ص309)

د شهدو مچۍ 17 ځله اوچیچلو (حکایت)

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه یوه ورځ لمُونځ ادا کولو، د شهدو مچۍ هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه 17 ځله اوچیچلو، د لمُونځ پورا کولو نه پس ئې اوفرمائیل: لږ اوګورئ دا څه شیز دے کوم چې په لمَانځه کښې ما ته تکلیف راکولو؟ شاګردانو چې اوکتل نو د هغوئي رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه ملا 17 ځائ پړسیدلي وه. امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه د شهدو مچۍ 17 ځله چیچلو باوُجود لمُونځ نه ماتولو مُتَعَلِّق اووئیل: ما د یو آیت تلاوت کولو او زما دا خواهش وو چې زه دا آیت پورا کړم. (هدی الساری مقدمه فتح الباری، ص455 ملتقطاً)

اے عاشقانِ رسول! تاسو اولیدل! په لمَانځه کښې د خشوع انداز! اللّٰه پاك دِ د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه په برکت مونږ ته هم د عبادت او تلاوتِ قرآن توفیق رانصیب کړي.

بنادے مجھے نیک نیکوں کا صدقہ گناہوں سے ہر دم بچا یا اِلٰہی
عبادت میں گزرے مری زندگانی کرم ہو کرم یا خدا یا اِلٰہی

(وسائل بخشش مرمم، ص105)

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب! صَلَّی اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمات ادب

يو ځل اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه په جمات كښې وو، يو كس د خپلې ګيرې نه ډكے ويستلو او په جمات كښې ئې غوزار كړو! هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه پاڅيدلو او هغه ډكے ئې په خپل لستونړي كښې كيښودو چې كله د جمات نه بهر شو نو غوزار ئې كړو. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

كله ئې هم غِيبَت نه دے كړے

اِمام بُخاري فرمائي: زه اُمّيد كووم چې د الله پاك په باركاه كښې به په داسې حال كښې حاضريږم چې هغه به زما نه د غِيبَت حساب نه اخلي ځكه چې ما د چا غيبت نه دے كړے. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

نيت بدليدل ئې خوښ نه كړل (حكايت)

حضرت بَكر بِن منير رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه بيانوي: يو ځل يو كس اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ته سامان را اوليږلو، د ماښام په وخت كښې د هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه خوا ته يو څو سوداګر راغلل او د پينځه زره (5000) درهمه نفع په بدله كښې ئې هغه سامان اخستل غوښتل نو هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: نن شپه صبر اوكړئ، په دويمه ورځ د سوداګرو دويمه ډله راغله، هغوئي د لس زره (10000) درهمو په نفع د اخستلو پيش كش اوكړو، امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: پرون چې كوم سوداګر راغلي وو، ما په هغوئي باندې د خرڅولو نيت كړے وو، بيا هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه هغه سامان خرڅ كړو او اوئې فرمائيل: ما خپل نيت بدلول نه خوښولو.

(تاريخِ بَغداد، ج2، ص12 ملتقطاً)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د الله والؤ هم څه ښه شان دے، ديني مُعامَله وي يا دُنياوي، دا حضرات په يو حال کښې هم د الله پاك د ويرې نه نه بے ويرې کيږي بلکه په هر حال کښې د خپل نيت او زړه حفاظت کوي، کاش! چې د نن دور سوداګر هم د امام بُخاري رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ پيروي اوکړي او په رښتيا او امانت دارئ سره کاروبار اوکړي نو په زرق کښې به د خيروبرکت سره سره ډير اجر و ثواب اوګټي.

د خرڅوونکي د پاره د ويرې خبره

اِمام محمد غزالي رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ فرمائي: د قيامت په ورځ به سوداګر د هر هغه کس سره اودرولے شي چا چې په هغه څه څيز خرڅ کړے وي او د کومو خلقو سره چې د هغه اخستل خرڅول شوي وي د هغوئي د شمير برابر به د هغه نه حساب واخستې شي. (اِحیاءُ العلوم، ج2، ص111)

عاشقِ مال اس میں سوچ آخر کیا عروج و کمال رکھا ہے؟
تجھ کو مل جائے گا جو قسمت میں تیری رزقِ حلال رکھا ہے

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د اُستاذانو او شاګردانو شمير

اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ فرمائي: اِمام بُخاري رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ چې وفات کيدلو نو لس اتيا زره (90000) شاګردان او مُحَدِّثين ئې پريښودي وو. (ملفوظاتِ اعلیٰ حضرت، ص238)

شارِح بُخاري مفتی شريف الحق امجدي رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ ليکي: د اِمام بُخاري رَحۡمَۃُاللّٰہِ عَلَیۡہ د اُستاذانو شمير يو زر اتيا دے. (نُزهَۃُ القاری، ج1، ص119)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام بُخاري نصیحت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه به اکثر دا اشعار لوستلو:

اِغْتَنِمْ فِي الْفَرَاغِ فَضْلَ الرُّكُوْعِ　　فَعَسَىٰ اَن يَّكُوْنَ مَوْتُكَ بَغْتَةً
كَمْ صَحِيْحٍ رَأَيْتُ مِنْ غَيْرِ سَقَمٍ　　خَرَجَتْ نَفْسُهُ الصَّحِيْحَةُ فَلْتَةً

ترجمه: **(1)** د فراغت په وخت کښې رکوع او سجود (یعني نفل لمُونځ) غنیمت اوګڼړه، نِزدې ده چې تا ته به مرګ ناڅاپه راشي. **(2)** ما ډیر داسې صحت مند خلق لیدلي دي کوم چې څه ناجوړه نه وو او ناڅاپه د هغوئي روحونه اووتل. (مُکاشفةُ القلوب، ص 271)

آخرت کی کرو جلد تیاریاں موت آکر رہے گی تمہیں بے گماں
موت کا دیکھو اعلان کرتا ہوا سوئے گورِ غریباں جنازہ چلا
کہتا ہے، جامِ ہستی کو جس نے پیا وہ بھی میری طرح قبر میں جائے گا
تم اے بوڑھو سُنو! نوجوانو سنو! اے ضعیفو سنو! پہلوانو سنو!
موت کو ہر گھڑی سر پہ جانو سنو جلد توبہ کرو میری مانو سنو!

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!　　صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د خوږ نبـي ﷺ په دربار کښې د امام بُخاري انتِظار

حضرت عبدُ الواحد طَوَاوِیسی رَحْمَةُاللهِعَلَيْه بیانوی چې ما په خوب کښې د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زیارت اوکړو، خوږ نبـي صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صحابهٔ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوان سره په یو مقام ولاړ وو، ما د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په خدمت کښې سلام عرض کړو، خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د سلام جواب را عطا کړو. ما د اودریدلو سبب معلوم کړو نو هغوئي صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائیلو: ”زه د محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِن اسماعيل بُخاري انتظار كووم.“ څه ورځې پس معلوم شو چې امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه وفات شوے دے. په تحقيق كولو پته اولګيدله چې په كومه شپه د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه وفات شوے وو هم په هغه شپه ما د حُضُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت كړے وو. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319)

اے عاشقانِ امام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په يكم شوالُ الْمُكَرَّم 256 هجرئ (د اختر په شپه) د 62 كالو په عمر كښې وفات شوے دے. د يوے مودے پورې د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د قبر مبارك نه د مشك و عنبر نه زياته ښكلي خوشبوئي راتله. بار بار به په قبر مبارك خاوره اچولے كيدله خو خلقو به د تَبَرُّك په وجه خاوره وړله. (طبقاتُ الشافعية الكبرٰى، ج2، ص232، 233 مفهوماً) د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مزار مبارك سمرقند (اُزبڪِستان) ته نِزدې خرتنګ نامې علاقه كښې دے. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319، 320)

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د مزار بركتونه

حضرت ابوفتح سمرقندي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: په سمرقند كښې قحط راغلو (يعني د باران نه كيدو په وجه د غذا كمے شو). خلقو ډير ځله ”د استسقٰى لمُونځ“ اوكړو، دُعاګاني اوغوښتلې خو باران اونشو، بيا يو نيك سړے د [سمرقند] ښار قاضي خوا ته لاړو او هغه ته ئې مشوره وركړه چې تاسو د اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مزار شريف ته لاړ شئ او هلته د الله پاك نه د باران دُعا اوغواړئ كيدے شي چې الله پاك ستاسو دُعا قبوله كړي. د ښار قاضي دا مشوره قبوله كړه، د ښار خلق ئې ځان سره كړو او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مزار شريف ته حاضر شو، خلقو هلته ډيره په زاريئ او ژړا د الله پاك نه په عاجزئ او انكسارئ دُعا اوغوښتله او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په وسيله ئې د دُعا سفارش اوكړو. هغه وخت په آسمان كښې وريځے راغلے او ووه ورځې مسلسل دومره زيات باران اوشو چې خلق په ”خرتنګ“ كښې حصار شو ځكه چې د زيات

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په وجه سمرقند ته رسيدل مشكل شوي وو. (د خرتنگ نه سمرقنده پورې د دريو ورځو فاصله ده.) (ارشاد الساری،ج1،ص67) **د اللّٰه پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.** اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

اللّٰہُ غنی ! شانِ ولی ! راج دلوں پر دُنیا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library